

הכנסת העשרים וחמש

יוזם: חבר הכנסת רון כץ

פ/25/2485

הצעת חוק לימוד חובה (תיקון – חינוך חינוך לגיל הרך), התשפ"ג–2023

- תיקון סעיף 1
1. בחוק לימוד חובה, התש"ט–1949¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –
- (1) אחרי ההגדרה "רשות חינוך מקומית" יבוא:
- "פעוט" – אדם שבראשית שנת הלימודים היה באחד הגילים משלושה חודשים עד שלוש שנים;";
- (2) בהגדרה "הורים", במקום "של ילד או של נער" יבוא "של פעוט, של ילד או של נער", במקום "של הילד או של הנער" יבוא "של הפעוט, של הילד או של הנער", ובמקום "שהילד או הנער" יבוא "שהפעוט, הילד או הנער";";
- (3) בהגדרה "מוסד חינוך", אחרי "ללימוד שיטתי" יבוא "לפעוטות".
- תיקון סעיף 6
2. בסעיף 6(א)(1) לחוק העיקרי, לפני "מי שחל עליו" יבוא "פעוט או".
- תיקון סעיף 7
3. בסעיף 7 לחוק העיקרי, בכל מקום, אחרי "לילדים ולנערים" יבוא "או חינוך חינוך לפעוטות".
- תיקון סעיף 7א
4. בסעיף 7א לחוק העיקרי –
- (1) בכל מקום, במקום "ילד או נער" יבוא "פעוט, ילד או נער";
- (2) בכל מקום, במקום "הילד או הנער" יבוא "הפעוט, הילד או הנער";
- (3) במקום "ילדים או נערים" יבוא "פעוטות, ילדים או נערים".
- תחילה
5. תחילתו של חוק זה בתחילת שנת הלימודים התשפ"ד.

¹ ס"ח התש"ט, עמ' 287.

דברי הסבר

הזכות לחינוך היא זכות יסוד בסיסית ואחריות המדינה על מימושה באמצעות קיום לימוד חובה וחינם עוגנה בחקיקה, ואף הורחבה במהלך השנים.

גם לחינוך בגיל הרך נודעת השפעה מכרעת על התפתחות האדם. החינוך לו זוכים פעוטות (מגילאי לידה עד גיל שלוש) משמעותי ביותר להתפתחותם הפיזית, הקוגניטיבית והנפשית. ללא טיפול נאות וסביבה תומכת ומאתגרת, התפתחות הפעוט עלולה להיפגע. למרבה הצער, פעוטות רבים אינם זוכים לחינוך וטיפול ראויים, והמדינה אינה מספקת מענה מתאים.

מעונות לפעוטות עולים הון עתק בישראל, החל מ-2,300 שקלים חדשים לחודש במעונות שמפוקחים על ידי משרד הכלכלה והתעשייה ועד 4,000 שקלים חדשים לחודש במעונות יום פרטיים. יש להדגיש כי מספר המקומות בגנים המפוקחים מוגבל, לכן בפני ההורים עומדת ברירה קשה: לרשום את ילדיהם למעון פרטי ולקרוס תחת הנטל הכלכלי או לחילופין לוותר על רישום הפעוט למעון ובכך למנוע ממנו את זכות היסוד והסביבה התומכת לה הוא זקוק.

המצב הקיים מגדיל פערים חברתיים-כלכליים ויוצר אי שוויון בהזדמנויות לפעוטות כבר בתחילת חייהם ובשלב משמעותי בהתפתחותם. על המדינה מוטלת החובה לאפשר שוויון הזדמנויות בחינוך, שוויון אשר ניתן לקדם רק על ידי מתן חינוך חינם נאות לפעוטות. יודגש שהצעת החוק אינה מחילה חובת לימוד על הפעוטות, אלא מחייבת את המדינה לספק לימוד חינם לפעוטות שהוריהם מעוניינים בכך.

העלות הכספית של החוק המוצע אומנם רבה, אך חלק ניכר מעלות זאת יכוסה על ידי כניסת הורים שכיום נאלצים להישאר בבית עם ילדיהם, למעגל העבודה. כיוון שמדובר באוכלוסייה שהיא נשית ברובה, השתלבותן של נשים אלו במעגל העבודה תגדיל את השוויון המגדרי ותעצים את מעמד האישה. הכניסה למעגל העבודה תשפר את מצבן הכלכלי של המשפחות, ובכך תוריד את תלותן בקצבאות הביטוח הלאומי, וכן תתרום להגדלת התוצר הלאומי ולגידול בגביית המסים.

על כן, מוצע לקבוע כי חוק לימוד חובה יחול גם על פעוטות מגיל שלושה חודשים, באופן שיחייב את המדינה להעניק חינוך חינם לפעוטות שהוריהם מעוניינים בכך.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת רון כץ (פ/24/2947) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברי הכנסת מיכאל מלכיאלי ומשה אבוטבול (פ/25/845), על ידי חבר הכנסת בועז טופרובסקי (פ/25/846), על ידי חבר הכנסת מיכאל מרדכי ביטון (פ/25/1384) ועל ידי חבר הכנסת דוד אמסלם (פ/25/1594).

הצעת החוק זהה לפ/25/1594 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ט בשבט התשפ"ג (20.02.2023)